

SIVAS İLİ FOLKLOR BİBLİYOGRAFYASI

Türk Folkloru
S. 73, Ağustos 1985

— V —

Doğan KAYA

Bu konuda ilk dört yazı Sivas Folkloru Dergisinde çıkmıştır.

1. İbrahim ASALANOĞLU, S. 10, 1973
2. Doğan KAYA, S. 12, 1974
3. Halil DUMLUCA, S. 21, 1974
4. Halil DUMLUCA, S. 22, 1974

Bu yazılarda aşağıdaki dergiler taranmıştır: **Halk Bilgisi Haberleri** (İstanbul Eminönü Halk-evi Nş., 1929 - 1940, **Sivas, Millet Yapı** (İst. Nşr.), **Su**, 4 Eylül.

Biz, bu yazımızda İstanbul'da çıkarılan iki dergideki Sivas'la ilgili yazılardan haberdar edeceğiz.

1. **FOLKLOR POSTASI**: Sahibi Kemal AKÇA olup 1944-1946 yılları arasında İstanbul'da toplam 19 sayı çıkarılmıştır.

2. **TÜRK FOLKLOR ARAŞTIRMALARI**: Sahibi İhsan HİNÇER'dir. 1949-1980 yılları arasında İstanbul'da 366 sayı (XIX. cilt) çıkarılmıştır.

Dileğimiz Sivas'ta ve yurdun dört bir yanında yayımlanmış gazete ve dergilerdeki diğer yazıları da tesbit ederek bütüne gitmektir.

Folklor Postası

1. SALCI, V. Lütfi - Pir Sultan Abdal ve Bir Manzume (C. II, Sayı: 13, 1946)

Türk'ü tahkir eden bir şiirin (Bu şiir S.N. Ergun, Gölpınarlı - Boratav'ın kitaplarında vardır.) Pir Sultan'ın olmadığını savunan bir yazı.

2. YETİŞEN, Rıza - Anadolu Folklor Gezileri —IV—

(C. II, S. 15, 1946)

Âşık Veysel'den derlenen Karacaoğlan, Âşık Nazlı ve anonim 3 türkü ile Âşık Kör Musa'dan derlenen Kızılırmak türküleri arşivdeki numaraları ile kaydedilmiş.

3. YETİŞEN, Rıza, Anadolu'da Folklor Gezileri —V—

(C. II, S. 16, 1946)

Sivas ve kazalarında oynanan halk oyunlarının adları ve bölgeye ait kıyafetler hakkında bilgi verilmiş.

TFA I. CİLT

1. HİNÇER, İhsan - Şarkışlalı Âşık Veysel Şatıroğlu (S. 14, 1950/S. 15, 1950)

Âşık Veysel'in hayatı ve bazı şiirleri ele alınmış.

TFA II. CİLT

2. HİNÇER, İhsan - Jübilesi Münasabeti ile Âşık Veysel Şatıroğlu (S. 34, 1952)

Âşığın 15.5.1952 günü yapılacak olan jübilesi dolayısıyla ilgili yazı.

3. TECER, Ahmet Kutsi - Jübilesinde Âşık Veysel Şatıroğlu (S. 35, 1952)

Yazar, âşığı tanınması ve 1931 yılında Sivas'ta yapılan Halk Şairleri Bayramı hakkında bilgi veriyor.

4. YASTIMAN, Şemsi - Pir Üstad Geldi (S. 35, 1952)

Kırşehirli sanatçı Şemsi Yastıman'ın Âşık Veysel'in jübilesi dolayısıyla yazdığı şiir.

TFA III. CİLT

5. POLAT, Şükrü - Süşehri Köylerinde Dügün (S. 52, 1953/S. 54, 1953)

Süşehri'nde A. Nişan ve Söz Kesme, B. Dügün Günleri, C. Dügün Sonu geleneği üzerinde durulmuş.

6. ÖZTELLİ, Cahit - Pir Sultan Abdal'ın Şiirleri (S. 60, 1954)

Pir Sultan Abdal'ın yayımlanmamış iki şiiri bulunmaktadır.

7. POLAT, Şükrü - Süşehri Köylerinde Dügün Türküleri (S. 62, 1954)

Bölgeye ait beş türkü kaydedilmiş.

8. KALKANOĞLU - Mehmet - Şarkışla Dügünlerinde Gelenek ve Görenekler (S. 66, 1955)

Görücü, Dünür, Nişan, Şerbet, Şirincelik, Dügün Töreni (Sağdıç, Dügün Kaşyası, Suya Basma, Güvey Hamamı, Yastık Çerezi, Güvey Ögme, Güvey Yemeği, Çarşaf Çıkarma, Gelinlik, Baklava Dağıtma, Kardeş Yolu, Sandık Kiliti, Ev Yikan Torba) bölümler halinde anlatılmış.

9. POLAT, Şükrü - Süşehri Köylerinde Ortayunları (S. 67, 1955)

Kına Yakma, Kaynanam Öldü ve Kaşların Karasına oyunları anlatılmış.

10. Ahmet Halil - Türk Folklorculuğunun Yakın Tarihçesine Dair (S. 69, 1955)

Sivas'ta yayımlanan Kızılırmak gazetesinin 26.8.1929 tarihli baskısı tanıtılmış. Ayrıca, Avni Şemsettin'in «Atasözleri» yazısından iktibas yapılmış.

TFA IV. CİLT

11. Ahmet Halil - Sivas'tan Derlenen Bilmeceler (S. 76, 1955)

Sivas'ta yayımlanan Kızılırmak gazetesinde A. Kadir imzasıyla çıkan (26 Ağustos 1929) Bilmecelerin iktibası yapılmış. Ayrıca, bilmece sorma, bilinmediği zaman istekler v.s. gibi konular üzerinde durulmuş.

12. ARSEVEN, Veysel - Sivas Halk Oyunları Yaşatma ve Yayma Derneği (S. 82, 1956)

Derneğin Kurucuları ve tüzüğünün II. maddesinden bahsedilmiş.

(Çeviriniz)

TFA V. CİLT

13. ÖZTELLİ, Cahit - Bamsı Beyrek'in Sivas Söylentisi (S. III, 1958/S. 112, 1958/S. 113, 1958)
Yazar, Gürünü Şevket Kaşar'dan derlediği Bamsı Beyrek varyantını kaydetmiş.

15. POLAT, Şükrü - Âşık Tâlibî Coşkun ve Suşehri (S. 117, 1959)

Âşık Tâlibî Coşkun'un Suşehri üzerine söylediği 10 kıtalık bir şiiri bulunmaktadır.

14. DEMİRAY, M. Güner - Gemerek'ten Mani ve Ağıtlar (S. 115, 1959)

Bölgeye ait 6 mani ve 2 ağıt bulunmaktadır.

16. ORHAN, Tarık-Divriği'den Atasözleri ve Tabirler (S. 118, 1959)

TFA VI. CİLT

ORHAN, Tarık - Divriği'den Atasözleri ve Tabirler (S. 122, 1959/S. 126, 1960)

17. DEMİRAY, M. Güner - Çocuk Oyunları ve Tekerlemeler (S. 129, 1960)

Çocuk oyunları ile ilgili Gemerek'te söylenen 12 tekerleme kaydedilmiştir.

18. HINÇER, İhsan - Âşık Ali İzzet Özkan (S. 135, 1960)

Âşığın hayatı, çıkan kitapları ve şiirlerinden örnekler bulunmaktadır.

19. DEMİRAY, M. Güner - Aşık Oyunu (S. 135, 1960)

Gemerek'te aşığın duruşuna göre isimleri ve birisi hakkında istikbali ile ilgili sorulan soruları aşığın duruşundan öğrenme geleneği anlatılmış.

20. ORHAN, Tarık - Divriği Türküleri (S. 136, 1960)

Herbiri dörtlük olan 20 türkü kaydedilmiştir.

21. DEMİRAY, M. Güner - Çepni Köyünden Bir Ağıt (S. 133, 1961)

22. DEMİRAY, M. Güner - Ay ve Gün Üstüne (S. 141, 1961)

TFA VII. CİLT

23. ARTAN, Gündüz - Güründe Derlenen İki Türkü (S. 145, 1961)

Öldürülen iki şahıs hakkında söylenmiş ağıt kaydedilmiştir.

24. DEMİRAY, M. Güner - Gemerek'in Kuruluş Efsanesi (S. 147, 1961)

25. ARSEVEN, Veysel - İnce Dudu (S. 149, 1961)
Sivas'ın Hanaçası Çiftliği'nden 1957 yılında derlenen türkü, nota ve sözleriyle kaydedilmiştir.

26. SARISÖZEN, Muzaffer - Köylü Halayı Hakkında (S. 149, 1961)

Sivas halaylarındaki figürlerin taşıdığı ma'nâ anlatılmış.

27. POLAT, Şükrü - Suşehri'nde Bitki ve Hayvan Adları (S. 149, 1961)

Tahıl, sebze, ot ve diğer bitkiler ile evcil ve yabani hayvanlar, böcekler ve kuşların mahalli söylenişleri yazılmış.

28. OKAY, Haşim Nezihi - Ruhsatî'ye Dair (S. 151, 1962)

Deliktaşlı Âşık Ruhsatî'nin bilinmeyen 18 şiiri kaydedilmiştir.

29. DEMİRAY, M. Güner - Gemerek Pınarları, Mahalleleri (S. 154, 1962)

Gemerek'in 12 pınar, 7 mahallesi zikredilmiştir.

30. BAYRI, M. Halit - Aşık Süleyman (S. 154, 1962)

Âşığın hakkında daha önce yazılmış bilgiler kaydedilmiştir; yazarın bulunduğu yeni bilgiler ilave edilmiştir.

31. ÖNDER, Ali Rıza - Vehbi Cem Aşkun ve Çalışmaları (S. 160, 1962)

32. DEMİRAY, M. Güner - Sivas, Çepni ve Gemerek'ten Tekerlemeler (S. 161, 1962)

Adı geçen bölgelere ait elli tekerleme kaydedilmiştir.

TFA VIII. CİLT

33. AŞKUN, Vehbi Cem - Muzaffer Sarısözen (S. 163, 1963)

Yazar, Muzaffer Sarısözen'in ölümü üzerine O'nunla ilgili intibalarını anlatıyor.

34. YÖNETKEN, Halil Bedi - Sarısözen'i Kaybettik (S. 163, 1963)

35. ATAMAN, Sadi Yaver - Sarısözen'in Arkasından (S. 163, 1963)

36. TANGÖR, Safa - Muzaffer Sarısözen (S. 163, 1963)

37. Ziganalı - Boz Öküz ve Sarı Traktör (S. 164, 1963)

Tonuslu Âşık Tâlibî Coşkun'un Boz Öküz deyişi kaydedilmiştir.

38. SARISÖZEN, Muzaffer - Damırağa Bari Hakkında (S. 164, 1963)

Sivas halkoyunlarından Demırağa anlatılmış.

39. TECER, Ahmet Kutsi - Sarısözen İçin (S. 165, 1963)

40. YAMACI, Ahmet - Sarısözen'e Ait Hatıralarım (S. 165, 1963)

41. TECER, Ahmet Kutsi - Oyuncularımızın Bölge ve Tipleri Hakkında (S. 166, 1963)

Türkiye'de halk oyunları, karakterler ve coğrafya unsurları geniş olarak incelenmiş; bu arada Sivas'a da yer verilmiştir.

42. KÖSE, Mürsel - Kars'ta Kotan (S. 169, 1963)

Sivas valisi Halil Rifat Paşa'nın 1883'te sancak ve kazalara gönderdiği tenbihnâmelerden birincisi kaydedilmiştir. Bu tenbihnâmede kotan (puluk)ın özellikleri üzerinde durulmuş.

43. YÖNETKEN, Halil Bedi - Sarısözen'in Son Kitabı Hakkında (S. 170, 1963)

Muzaffer Sarısözen'in «Türk Halk Musikisi Usulleri» adlı kitabı hakkında görüşler bulunmaktadır.

44. YAMAN, Hayrettin - Bir Deste «Divriği Şairleri» (S. 171, 1963)

Folklorcu İbrahim Aslanoğlu'nun «Divriği Şâirleri» adlı kitabı tanıtılmış.

45. DEMİRAY, M. Güner - Gemerek ve Çepni'den Bilmeceler (S. 172, 1963/S. 173, 1963)

46. ATAMAN, Sadi Yaver - Tokatlı Şâirler ve Konserimiz (S. 173, 1963)

Yazar, 20.5.1961'de Sivas Askeri Garnizonu'nda verilen konser hakkında intibalarını yazmış. Zararlı er Hamza Kabalak'ın kendi bölgesinden okuduğu bir türkü kaydedilmiştir.

47. ÖNÜR, Ethem - Âşık Ali İzzet Kıbrıs'ta (S. 176, 1964)

1951 yılında Kıbrıs'a giden âşığın, Kıbrıs ve Millî konular üzerine söylediği dört şiiri bulunmaktadır.

TFA IX. CİLT

48. ATAMAN, Sadi Yaver - Sivas Halk Sanat-kârları ve Türküleri (S. 182, 1964)

Sivas kıyafeti, Horasan'dan gelen Yümni adlı bir dervişin şiiri, kerameti, Sivaslı Halim Soylu'nun nakli ile kaydedilmiştir.

49. ÖZTELLİ, Cahit - Pir Sultan Abdal Hakkında Yeni Notlar (S. 184, 1964)

P. Nailî Boratav ve Abdülbaki Gölpınarlı'nın ortaklaşa neşrettikleri «Pir Sultan Abdal» adlı eserin kritiği yapılmış.

TFA X. CİLT

50. DEMİRAY, M. Güner - Gemerek'ten Atasöz-leri (S. 205, 1966)

26 adet atasözü ve deyim bulunmaktadır.

51. YALÇIN, Ali Rıza - Çamşıklı Bölgesine Kışyarısı (S. 212, 1967)

Sivas'ın Çamşıklı bölgesinde geceleri oynanan seyirlik oyundan bahsedilmiştir.

TFA XI. CİLT

52. AŞKUN, Vehbi Cem - Ahmet Kutsi Tecer ve Halk Şairleri Koruma Derneği (S. 218, 1967 Ahmet Kutsi Tecer Özel Sayısı)

1931'de Ahmet Kutsi Tecer'in Sivas'ta gerçekleştirdiği Halk Şairleri Bayramı ve sonrası üzerine kanoatlar bulunmaktadır.

53. BALI, Dr. Muhan - Sivas Halk Şairleri Bayramı ve Şah Turna (S. 219, 1967)

4 Temmuz 1967'de yapılan üçüncü Halk Şairleri Bayramı ve bu bayrama katılan Şah Turna'dan bahsedilmektedir.

54. ÖZERGİN, Dr. M. Kemal - Sivas İli Halk Oyunları (S. 222, 1968)

Sivas halk oyunlarından otuz sekiz tanesi anlatılmış.

55. EGİN, Nezihe - Sivas'ta Evlenme Törenleri (S. 225, 1968)

Kız İsteme, Sini Dönme, Çeyiz Görme, Kına Gecesi ayrı ayrı ele alınmış.

56. KOTURMAN, İhsan - Sivas'ta Baca Pılavı (S. 227, 1968)

Bugün tamamen yok olmuş gelenek olan Baca Pılavının pişirilmesi ve eğlencesi anlatılmaktadır.

57. YALÇIN, Ali Rıza - Divrik - Çamşık Bölgesinde Ekinde İmece (S. 228, 1968)

Bölgede uygulanan imece usulü ve bu arada söylenen türküler yer almaktadır.

58. HAMAMCI, R. Sami - Şarkışla'da Yüzük Oyunu (S. 229, 1968)

Şarkışla'nın Delilyas Bucağı'nda oynanan yüzük oyunu anlatılmış.

59. ELÇİN, Doç. Dr. Şükrü - Sivas Çocuk Oyunları (S. 229, 1968/S. 230, 1968)

60. ÖZTELLİ Cahit - Pir Sultan Abdal'ı Astıran Hızır Paşa Kimdir? (S. 232, 1968)

Konuya kuvvet kazandırmak için Fuat Köprülü ve Aziz Hüdâî Efendi'nin görüşlerine yer verilmiş.

TFA XII. CİLT

61. AŞKUN, Vehbi Cem - Bilmecelerimiz (S. 236, 1969/S. 244, 1969)

Yazar, bilmeceler hakkında kanaatini belirtmiş ve Sivas'tan bilmecelere de yer vermiş.

TFA XIII. CİLT

62. GÜR, Mehmet Hilmi - Pir Sultan Abdal'ın Mezarı (S. 255, 1970)

Yazar, P. Abdal (Koca Haydar)'ın türbesinin Eğin'de olduğunu ileri sürüyor.

63. KOZ, M. Sabri - Oyun Tekerlemeleri (S. 258, 1971)

Yazıda Sivas, İstanbul ve Mersin'den derlenen 32 tekerleme bulunmaktadır.

64. AÇIKGÖZ, Saim - Âşık Veysel, Şiirleri ve Dostlar Beni Hatırlasın (S. 260, 1971)

1970 yılında Türkiye İş Bankası Yayınları serisinden çıkan Dostlar Beni Hatırlasın adlı kitabın tanıtımı yapılmış.

65. ASLANOĞLU, İbrahim - Âşık Veli (S. 266, 1971)

Şarkışlalı Âşık Veli'nin hayatı hakkında bilgi verilmiş; 10 deyişi kaydedilmiştir.

66. ASLANOĞLU, İbrahim - Divriği'de Düğün Adetleri (S. 268, 1971/S. 269, 1971/S. 270, 1971)

Yazı Evlenme Çağı, Kız Arama, Dünür Düşme, Nişan, Tatlılık, Çeyiz Hazırlığı, Nikah, Kına Hamamı, Maşraf, Gelin Alma, Gerdek, Supa, Evi Tanıtma, Gelin Hamamı, Konukluk bölümlerinden oluşuyor.

TFA XIV. CİLT

67. AŞKUN, V. Cem - Sivas ve Eskişehir'de Sünnet (S. 273, 1972)

Adı geçen iki ildeki sünnet geleneği üzerinde durulmuş.

68. HİNÇER, İhsan - Gürünlü Âşık Gülhanî (S. 273, 1972)

Yazıda, âşığın kendisini anlattığı bölüm ve 7 şiiri bulunmaktadır.

69. KAYA, Doğan - Sivas'ın Acıyurt Köyü'nden Derlenen Maniler (S. 277 - 278 - 279 - 280, 1972)

Köyde söylenen 304 mani orijinal dili ile kaydedilmiş.

70. YÜKSEL, H. Avni - Yıldızeli'nde Kiremit ve Topal Kız Oyunları (S. 277, 1972)

Her iki oyun anlatılmış ve türküleri kaydedilmiştir.

71. ASLANOĞLU, İbrahim - Emsali (S. 277, 1972)

Kangalı Âşık Emsali'nin hayatı anlatılmış ve 9 şiiri kaydedilmiştir.

72. AŞKUN, Vehbi Cem - Hocam Eflatun Cem Güney (S. 279, 1972)

Sivaslı kıymetli halkiyatçı E. Cem Güney'in hayatı, şiirleri ve çalışmaları hakkında bilgi verilmiştir.

73. KOZ, M. Sabri - Kambur Oğlan Masalı (S. 281, 1972)

1969'da derlenmiş olan bu Divriği masalı orijinal metni ile verilmiştir.

74. DİZDAROĞLU, Hikmet - İşin Kolayı (S. 281, 1972)

Rauf Mutluoğlu'nun Türk Halk Şiiri Antolojisi adlı eser hakkında yazılmış bir tenkid yazısı. Yazının bir bölümünde (Sh. 6501) Âşık Kul Mehmed'in Sivaslı olduğuna dair bir iddiâ bulunmaktadır.

75. DEMİRAY, M. Güner - Gemerek Türküleri (S. 283 - 284, 1973)

TFA XV. CİLT

(S. 290, 1973, S. 306, 1975) ayrıca son ciltte (XVIII - XIX. cilt): (S. 331, 334, 339, 1977)

Türküler üzerine genel düşünce belirtilmiş, bölgeye ait çok sayıda türkü kaydedilmiştir.

76. ÖZDEMİR, Fuat - Sivas Folkloru (S. 284, 1973)

İlk sayısı 1973 yılında çıkan Sivas Folkloru dergisi tanıtılmış.

77. YALÇIN, Ali Rıza - Çamşık Köylerinden Maniler (S. 284, 1973)

Bölgeye ait değişik hece sayısında (11'li, 8'li) 14 mani kaydedilmiştir.

78. KAYA, Doğan - Sivas'tan Atasözleri ve Deyimler (S. 284, 1973)

Bölgeye ait 72 atasözü ve deyim kaydedilmiştir.

TFA XV. CİLT

79. KUTAY, Cemal - Serdari'den Günümüze (S. 291, 1973)

Serdari'nin «Kuraklık Destanı» kaydedilmiş ve yorumu yapılmış.

80. KOZ, M. Sabri - Şarkışla ve Yöresinden Bilmeceler (S. 293, 1973)

Bölgeye ait 78 bilmece bulunmaktadır.

81. KAYA, Doğan - Kustum Kusak (S. 293, 1973) Acıyurt Köyü'ne ait olan bu masal orijinal dili ile kaydedilmiştir.

82. TFA - Âşık Veysel'in Heykeli Gülhane Parkında Açıldı (S. 294, 1974)

24 Kasım 1973'te Gülhane Parkı'nda Âşık Veysel'in heykelinin açılışı töreni üzerine yazılmış haber yazısı.

83. Âşık Veysel Özel Sayısı (S. 296, 1974)

Âşık Veysel hakkında yazıları bulunan şahısların başlıcaları şunlardır: O. Şaik Gökyay, Ahmet Kabaklı, Rüstü Şardağ, Âşık Ali Rıza Yalçın, Ümit Kaftancıoğlu, Özcan Seyhan, Aydın Oy, Süleyman Arısoy, Muhsin Köktürk, Muhsin Durucan, İhsan Hınçer.

84. GÖZAYDIN, Nevzat - Güründe Halk Tedavisi Üzerine (S. 300, 1974)

Çıban, Akrep Sokması, Tırnak Kırılması, Kesilme veya Ezilmesi durumunda uygulanan tedaviler anlatılmış.

TFA XVI. CİLT

85. OY, Aydın - Zara Folkloru (S. 313, 1975) İsmail Hakkı Acar'ın yazmış olduğu Zara Folkloru'nun tanıtımı yapılmış.

86. UYSAL, Prof. Dr. Ahmet Edip - Sivaslı Âşık Talibi Coşkun (S. 323, 1976)

Âşık Talibi Coşkun'un hayatı ele alınmış; 5 şiiri kaydedilmiştir.

87. KÖKTÜRK, Muhsin - Âşık Veysel'den Anılar (S. 323, 1976)

TFA XVII. CİLT

88. DİZDAROĞLU, Hikmet - Kul Himmet Üstadım (S. 328, 1976)

İbrahim Aslanoğlu'nun «Kul Himmet Üstadım» adlı kitabı hakkında tanıtma yazısı.

TFA XVIII - XIX. CİLT

89. SAKAOĞLU, Doç. Dr. Saim - Sivaslı Âşık Kul Gazi (S. 356, 1979/S. 366, 1980)

Âşığın hayatı ele alınmış 9 şiiri kaydedilmiştir.

90. TAĞIZADE, Nesrin - Kabak Gelin (S. 358, 1979)

Sivaslı Ayşe Akpınar'dan derlenmiş bir masal olup Eberhard - Boratav ve Aerne - Thompson Kataloğundaki tip numarası kaydedilmiştir.

91. TUNCOR, Ferit Ragıp - Vehbi Cem Aşkun (S. 360, 1979)

Sivas'ın yetiştirdiği kıymetli folklorcu Vehbi Cem Aşkun'un hayatı ve eserleri yazılmış.

KUZEY AZERBAJCAN ŞİİRİ ANTOLOJİSİ

İrfan Ünver Nasrattınoğlu

450 TL'lik pul karşılığı dergimizden edinilebilir.